

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 2673

Doknr.
12041006

Dato
20-05-2025

Folketingets Socialudvalg har d. 5. maj 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 3 (L 200) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Socialudvalget.

Spørgsmål nr. 3:

"Vil ministeren kommentere socialtilsynenes høringssvar til lovforslaget, jf. L 200 - bilag 1?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at Social- og Boligministeriet har noteret sig socialtilsynenes synspunkter, og at ministeriet har forholdt sig til socialtilsynenes høringssvar i høringsnotatet, hvortil der generelt henvises.

Der vil i det følgende blive kommenteret på socialtilsynenes bemærkninger til de centrale dele af lovforslaget.

Socialtilsynene anfører i høringssvarene, at præmissen for lovforslaget, herunder præmissen om, at 98 pct. af tilsynsbesøgene ikke fører til reaktioner og præmissen om, at udgifterne til tilsyn har været stigende gennem årene, er misvisende. Som det fremgår af høringsnotatet, er lovforslagets bemærkninger præciseret på baggrund af socialtilsynenes høringssvar. Af bemærkningerne fremgår således, at det er de kommunale udgifter til det specialiserede socialområde, der generelt har været stigende over en årrække.

Socialtilsynene bemærker i høringssvarene, at når plejeplejefamilier alene skal have tilsyn hvert andet år, og opholdssteder alene skal have tilsyn hvert tredje år, bliver det sværere at gennemskue, om der er udfordringer med kvaliteten. I den forbindelse skal oplyses, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kravet om, at socialtilsynet ville skulle aflægges tilsynsbesøg i tilbud hvert tredje år og i plejefamilier hvert andet år, er et minimumskrav. Socialtilsynet vil derfor skulle tilrettelægge tilsynsbesøg ud fra en risikobaseret tilgang, hvor vurderingen af behov for tilsynsbesøg i det konkrete tilbud foretages på baggrund af risikoen for, at der ikke er eller vil være den nødvendige kvalitet i tilbuddet eller plejefamilien. Socialtilsynets ressourcer skal derfor centreres der, hvor der kan være eller er risiko for problemer.

Socialtilsynene anfører i høringssvarene, at der med en sænkelse af tilsynsfrekvensen kommer til at mangle sammenhæng mellem det økonomiske og faglige tilsyn. Til dette er det vigtigt at bemærke, at den nuværende lovgivning indebærer, at socialtilsynet årligt fører kontrol med de enkelte sociale tilbuds økonomiske forhold, herunder om pris og kvalitet hænger

sammen. Lovforslaget ændrer ikke socialtilsynenes opgaver i forhold til det økonomiske tilsyn, som ikke er bundet op på aflæggelse af tilsynsbesøg. Socialtilsynet vil således fortsat skulle godkende tilbuddenes budgetter en gang om året, og vil fortsat skulle modtage tilbuddenes økonomiske nøgletal via Tilbudsportalen en gang om året med henblik på at kunne foretage vurderingen af temaet økonomi. På baggrund af socialtilsynenes bemærkninger er det i lovforslagets bemærkninger præciseret, at det økonomiske tilsyn med tilbuddene fortsat skal foretages hvert år.

Socialtilsynene udtrykker i høringssvarene bekymring for, at der med forslaget om en styrkelse af whistleblowerordningen, lægges for stor et ansvar over på udsatte borgere, pårørende og medarbejdere i forhold til at gøre opmærksom på eventuelle udfordringer med kvaliteten af tilbuddet. Hertil kan det oplyses, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det i risikovurderingen for det enkelte tilbud vil skulle indgå med særlig vægt, om tilbuddets beboere er særligt sårbare, så det vurderes, at beboernes ikke selv kan henvende sig til whistleblowerordningen eller på anden vis give udtryk for bekymrende forhold på tilbuddet. Både i forhold til tilbud og plejefamilier vil et sådant forhold skulle indgå i den samlede vurdering, som socialtilsynet skal foretage ud fra risikofaktorerne og den konkrete viden om tilbuddet eller plejefamilien.

Socialtilsynene påpeger i høringssvarene, at hvis socialtilsynet kun skal på tilsynsbesøg henholdsvis hvert andet og tredje år, vil det have den konsekvens, at færre personer henvender sig med bekymringer til whistleblowerordningen, da tilsynsbesøget er en af de mest effektive kilder til at skabe opmærksomhed omkring whistleblowerordningen. For at whistleblowerordning kan opnå sit fulde potentiale, kræver det, at alle er bekendte med ordningens eksistens. Det kan i den sammenhæng oplyses, at Social- og Boligministeriet i september 2024 har udsendt en orienteringsskrivelse om whistleblowerordningen til alle kommuner, regioner, private organisationer og tilbud. Skrivelsen opfordrer til, at der bliver gjort opmærksom på muligheden for at underrette om bekymrende forhold på tilbud via socialtilsynenes whistleblowerordning.

Af socialtilsynenes høringssvar fremgår, at det bør tilføjes, at det er socialtilsynets vurdering, om socialtilsynet over for tilbuddet og andre må oplyse om, at socialtilsynet har modtaget en henvendelse via whistleblowerordningen, og at socialtilsynets vurdering ikke kan påklages. Det bemærkes hertil, at det fremgår af høringsnotatet, at det på baggrund af socialtilsynenes høringssvar er blevet præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det er socialtilsynets vurdering, om tilsynet over for tilbuddet og andre må oplyse om, at tilsynet har modtaget en henvendelse via whistleblowerordningen, og at denne vurdering ikke kan påklages.

Socialtilsynene anbefaler i høringssvarene, at der kan udstede påbud og skærpet tilsyn, når et eller flere kriterier vurderes som værende "ikke-opfyldt", da det kan blive vanskeligt for tilbuddet/plejefamilien at læse sig frem til de kvalitetsmangler, som begrundet sanktionen. Som det fremgår af høringsnotatet, er det på baggrund af socialtilsynenes høringssvar blevet præciseret i lovforslagets bemærkninger, at hvis socialtilsynet vurderer, at tilbuddet eller plejefamilien inden for en kortere periode, på som udgangspunkt maksimalt 6 måneder, vil kunne opfylde det eller de ikke-opfyldte kvalitetskriterier, vil socialtilsynet i forhold til nye tilbud kunne træffe afgørelse om godkendelse med vilkår. I forhold til allerede godkendte tilsyn vil socialtilsynet kunne træffe afgørelse om skærpet tilsyn og/eller påbud.

Socialtilsynene er i høringssvarene kritiske over for, at man med kvalitetsmodellen fjerner temaerne "uddannelse og beskæftigelse" samt "selvstændighed og relationer" fra kvalitetsmodellen, da disse to temaer udgør afgørende beskyttelsesfaktorer for borgerne. Der kan i den sammenhæng henvises til lovforslagets bemærkninger, hvor det fremgår, at det efter Social- og Boligministeriets opfattelse vil være hensigtsmæssigt at ændre kvalitetsmodellerne for både tilbud og plejefamilier, så det enkelte tilbud og den enkelte plejefamilie skal vurderes ud fra færre punkter, og så grundlaget for vurderingen blive mindre detaljeret. Det vil være med til at lette tilsynstrykket i tilbud og plejefamilier og til at mindske det administrative arbejde i forbindelse med tilsynsbesøg.

Jeg skal i øvrigt bemærke, at forslaget om at reducere antallet af temaer i kvalitetsmodellen hviler på en faglig vurdering fra Social- og Boligstyrelsen. Med lovforslaget vil kvalitetsmodellen fremover omfatte de temaer, som vurderes fagligt at være de mest centrale i vurderingen af et tilbuds kvalitet. Indholdet i de to temaer, der udgår, er desuden delvist overlappende med de øvrige temaer. Endelig afdækkes dele af temaernes indhold også via det personrettede tilsyn.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister